

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **R.** so sídlom v K., zastúpeného **L. L.**, aokátom so sídlom v B., proti žalovaným **1/ S.L., š.p.**, sídlom v B., **2/S.**, so sídlom v B., **3/ Slovenskej republiky** zastúpenej **Úradom vlády S.**, so sídlom v Bratislave, Námestie Slobody 1, **4/ S., š.p.**, so sídlom v B., **5/ Š., š.p.**, so sídlom v B., **6/ V., š.p.**, so sídlom v B., P.O.Box 45, **7/ N., a.s.**, so sídlom v B., **8/ S. - Slovenskej republiky**, so sídlom v B., **9/ S.M.**, so sídlom v B., **10/ M. S.**, so sídlom v B., **11/ Magistrátu hlavného mesta S. Bratislavy** so sídlom v B., **12/ M.**, so sídlom v B., **13/ P.**, so sídlom v B., **14/ Č.**, so sídlom v B., **15/ M.** so sídlom v B., **o navrátenie vlastníctva k nehnuteľnostiam**, vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp.zn. 39 C 160/2007, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 31. júla 2012, sp.zn. 9 Co 288/2012 rozhodol

t a k t o :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie odvolacieho súdu **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava V uznesením z 9. júla 2007, č.k. 39 C 160/2007-9 odmietol podanie žalobcu z 24. apríla 2007 z dôvodu existencie väd, pre ktoré, podľa jeho názoru, nebolo možné v konaní pokračovať a ktoré neboli odstránené ani potom, ako žalobcu uznesením z 22. mája 2007, č.k. 39 C 160/2007-8 vyzval na ich odstránenie.

Krajský súd v Bratislave uznesením z 19. augusta 2011, sp.zn. 9 Co 322/2011 odvolanie žalobcu odmietol a žalovaným 1/ až 15/ náhradu trov konania nepriznal. V odôvodnení poukázal na uznesenie súdu prvého stupňa z 3. augusta 2007, č.k. 39 C 160/2007-130, v ktorom tento vyzval žalobcu, aby v lehote 15 dní odstránil vady svojho

odvolania s tým, aby uviedol, v akom rozsahu napáda uznesenie súdu prvého stupňa o odmietnutí jeho podania, v čom považuje toto rozhodnutie alebo postup súdu za nesprávny, čoho sa konkrétne v odvolaní domáha (t.j. aké rozhodnutie odvolacieho súdu navrhuje vydať). Zdôraznil, že žalobca faxovým podaním doručeným súdu prvého stupňa 13. augusta 2007 (č.l. 132 a 133 spisu) vytýkané nedostatky odvolania neodstránil; požiadal len o predĺženie lehoty na doplnenie a opravu podania z dôvodu čerpania dovolenky a 11. septembra 2007 (č.l. 134 spisu) doručil súdu prvého stupňa plnú moc na zastupovanie v konaní pre Dr. univ. Ing. J. S., PhD., jeho odvolanie však zostalo nedoplnené. Poukázal na ustanovenie § 205 ods. 1 a 2 O.s.p. a z dôvodu, že odvolanie žalobcu proti uzneseniu súdu prvého stupňa o odmietnutí jeho podania nespĺňalo zákonom požadované náležitosti a k odstráneniu nedostatkov odvolania nedošlo ani po výzve súdu prvého stupňa, odvolanie žalobcu s poukazom na ustanovenie § 218 ods. 1 písm. d) O.s.p. odmietol. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p. s použitím § 224 ods. 1 O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na dovolanie žalobcu uznesením z 5. júna 2012 sp.zn. 5 Cdo 25/2012 zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu výskytu vady uvedenej v ustanovení § 237 písm. f) O.s.p. V odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na konštantnú judikatúru Najvyššieho súdu S., v zmysle ktorej má znaky odňatia možnosti pred súdom konať tiež procesný postup odvolacieho súdu, ktorý odmietne odvolanie bez splnenia podmienok uvedených v § 218 ods. 1 O.s.p. (R 23/1994). Podstata znemožnenia realizácie procesných práv účastníka tu spočíva v odňatí možnosti domôcť sa zákonom predpísaným spôsobom (podaním odvolania) preskúmania vecnej správnosti odvolaním napadnutého rozhodnutia z (neexistujúceho) dôvodu, ktorý má základ v opravnom prostriedku (konkrétne v tom, že odvolanie nemá predpísané náležitosti alebo bolo podané po uplynutí odvolacej lehoty alebo neoprávnenou osobou alebo proti rozhodnutiu, ktoré týmto opravným prostriedkom nemožno napadnúť). Pri tomto vadnom procesnom postupe sa odvolací súd bez zákonného podkladu odmietne zaoberať odvolaním, jeho opodstatnenosťou a v ňom uvádzanými odvolacími dôvodmi. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu odmietnutie odvolania v zmysle ustanovenia § 218 ods. 1 písm. d) O.s.p. pre nedostatok náležitostí odvolania prichádza do úvahy len vtedy, ak ide o také nedostatky, pre ktoré nemožno v odvolacom konaní pokračovať. Iný postup súdu by mohol viesť k nadmiernemu formalizmu, a teda k nerešpektovaniu zásady zabezpečenia spravodlivej ochrany práv účastníkov v občianskom súdom konaní, vyplývajúcej z ustanovenia § 1 O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky poukázal aj na nález IV. ÚS 1/02

z 26. septembra 2002 (publikovaný pod č. 85/2002), v ktorom Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil, že prílišný formalizmus pri posudzovaní úkonov účastníkov občianskeho súdneho konania a nadmerný tlak na doplňovanie takých náležitostí do procesných úkonov účastníkov, ktoré nemajú oporu v zákone, idú nad rámec zákona alebo nemajú základný význam pre ochranu zákonnosti, a nie sú v súlade s ústavnými princípmi spravodlivého procesu. Výklad a používanie procesných ustanovení musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo účastníkov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Podľa názoru dovolacieho súdu v danej veci žalobcom podaný obsah odvolania a ním formulovaný odvolací návrh (petit) neznemožňoval odvolaciemu súdu pokračovať v odvolacom konaní a o odvolaní rozhodnúť. I keď žalobca ani na výzvu súdu prvého stupňa výslovne nedoplnil odvolanie údajmi o tom, v akom rozsahu napadol uznesenie súdu prvého stupňa, v čom považoval rozhodnutie alebo postup súdu za nesprávny a čoho sa domáhal, z obsahu jeho odvolania bolo zrejmé, že napadol výrok uznesenia súdu prvého stupňa o odmietnutí podania (ako jediný výrok uznesenia), ďalej žiadal, aby sa v konaní o jeho žalobe pokračovalo (aby bolo rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušené a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie) a rovnako žalobca v odvolaní vyjadril nesúhlas s postupom súdu a jeho záverom o tom, že jeho podanie nespĺňalo náležitosti podania v zmysle § 42 ods. 3 v spojení s § 79 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Bratislave po zrušení veci dovolacím súdom uznesením z 31. júla 2012 sp.zn. 9 Co 288/2012 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. Žalovaným 1/ až 15/ nepriznal trovy odvolacieho konania a vyslovil, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania. Vec preskúmal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nemožno priznať úspech. V odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na to, že podanie žalobcu, doručené prvostupňovému súdu dňa 30. apríla 2007 (č.1. 3 až 7 spisu), ktoré by mohlo byť podľa svojho obsahu návrhom na začatie konania, malo také nedostatky, pre ktoré nemohol súd prvého stupňa v konaní pokračovať, t.j. vec prejednať a rozhodnúť o nej. Prvostupňový súd sa pritom pokúsil nedostatky žalobcovho podania odstrániť, a to uznesením zo dňa 22. mája 2007 č.k. 39C 160/2007-8, v ktorom žalobcovi aj uviedol, aké konkrétne nedostatky je nutné v jeho podaní odstrániť (kto je oprávnený konať v mene žalobcu, kto návrh podpísal, ďalej nesprávne označenie účastníkov na strane žalovaných a uvedenie určitého a zrozumiteľného petitu, s označením tých nehnuteľností, ktorých navrátenia sa žalobca v konaní domáha). Dospel k záveru, že žalobcovi nemožno uprieť snahu o odstránenie väd, ktoré vykazovalo

jeho podanie, pokiaľ ide o oznámenie osoby oprávnenej za žalobcu konať, ako aj označenie účastníkov na strane žalovaných, jeho podanie však naďalej (do rozhodnutia odvolacieho súdu) vykazovalo nedostatok v podobe vykonateľného žalobného petitu, t.j. uvedenia, vydania (navrátenia) ktorých konkrétnych nehnuteľností sa žalobca na základe zákona č. 161/2005 Z.z. domáha. Tieto nehnuteľnosti bol žalobca pre účely súdneho konania povinný konkretizovať takými identifikačnými údajmi, aké sú vyžadované pre účely prípadných zápisov zmien v katastri nehnuteľností. Žalobca však žalobný petit vo svojom podaní formuloval tak, že sa domáha „...vydania nehnuteľností - po ich upresnení podľa spätnej identifikácie v katastrálnych územiach : R. - 1, 2, 3, 14, 74, 86, 319, 940, 999, 1153, 1163, 1179, J. - 202, Č. - 23, 40, 42, 47, 83, 84, 85, 87, 89, 90, 91, 131, 148, hrádza, tok, P. - 1, 14, 1754, 1757, 1763, 1773, 1777, 1835, 2073, 2300, listov vlastníctva č. X., X. a ostatných neskôr v archívoch objavených, ako aj identifikácii parciel Správy katastra nehnuteľností, geometrické plány, závet Š. a E. L., ako aj ďalšie nehnuteľnosti v minulosti vo vlastníctve R. na území S. t.č. v správe žalovaných 1/ až 15/, keď presnú identifikáciu dodá po obdržaní podkladov z katastrálnych úradov, ktoré boli požiadané v zákonnej lehote o vyhotovenie pozemno-knižných vložiek, listov vlastníctva a o spätnú identifikáciu." Z tejto formulácie žalobného petitu je zrejmé, že aj žalobca si bol vedomý nedostatočného označenia tých nehnuteľností, ktorých vydania sa domáha a toho, že je nutné ich označiť bližšie údajmi o katastrálnom území, parcelným číslom, druhom nehnuteľnosti, výmerou, avšak tieto chýbajúce údaje - bez ktorých súd nemá dostatočne konkrétne vymedzený predmet konania – žalobca nepredložil. Z obsahu podania žalobcu rovnako plynie, že o získanie takýchto podkladov sa aj snažil, avšak sa mu ich do podania (neúplného) návrhu na súd nepodarilo zadovážiť. Podľa právneho názoru odvolacieho súdu však platí, že na základe žalobcom formulovaného žalobného petitu by ani prípadný vyhovujúci rozsudok nemohol byť podkladom pre vyznačenie zmeny v katastri nehnuteľností. Prvostupňovým súdom vytýkaná vada návrhu, spočívajúca v neurčitom a nevykonateľnom žalobnom petite, tak bola opodstatnená. Nedostatočne vymedzený žalobný petit pritom predstavuje prekážku takej povahy, ktorá nedovoľuje súdu v konaní o takomto žalobnom petite ďalej pokračovať. Odvolací súd preto dospel k záveru, že prvostupňový súd vyzval žalobcu dostatočne jasným spôsobom na odstránenie vady jeho podania, spočívajúcej v nedostatočnom vymedzení žalobného petitu a keďže žalobca uvedenú vadu neodstránil v určenej lehote (ale ani v odvolacom konaní, resp. doposiaľ), odmietol jeho podanie v súlade s ustanovením § 43 ods. 2 O.s.p. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. tak, že v odvolacom konaní úspešným žalovaným 1/ až 15/

náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keďže im v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli. O trovách dovolacieho konania rozhodol odvolací súd na základe § 142 ods. 2 v spojení s § 243c O.s.p. tak, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov dovolacieho konania právo, keď v dovolacom konaní dovolací súd na návrh žalobcu zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, avšak dovolateľ si náhradu trov dovolacieho konania neuplatnil a žalovaným 1/ až 15/ trovy dovolacieho konania nevznikli.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote dovolanie žalobca, ktorý navrhol rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj rozhodnutie prvostupňového súdu zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietal, že v konaní došlo k vadám uvedeným v ustanovení § 237 písm. d) a f) O.s.p., ako aj nesprávnemu právnemu posúdeniu veci. Za vadu v zmysle § 237 písm. d) O.s.p. považoval skutočnosť, že rovnopis rozhodnutia Najvyššieho súdu S., ktorý rozhodoval o jeho dovolaní proti rozhodnutiu odvolacieho súdu z 19. augusta 2011 sp.zn. 9 Co 322/2011 a ktorý toto rozhodnutie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie uznesením 5 Cdo 25/2012 z 5. júna 2012, mu bolo doručené až po opätovnom rozhodnutí odvolacieho súdu napadnutým uznesením z 31. júla 2012 sp.zn. 9 Co 288/2012. Z týchto skutočností vyvodzoval, že uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 19. augusta 2011 spis. zn. 9Co 322/2011 bolo ešte právoplatné a pokiaľ Krajský súd v Bratislave vydal svoje nové uznesenie dňa 31. júla 2012, dopustil sa porušenia prekážky veci právoplatnej rozhodnutej. Pred novým rozhodnutím odvolacieho súdu v predmetom konaní (t.j. pred vynesením jeho uznesenia zo dňa 31. júla 2012 spis. zn. 9Co 288/2012) mu nebolo doručené uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 5. júna.2012 spis. zn. 5 Cdo 25/2012, žalobca preto nemohol reagovať na vzniknutú procesnú situáciu, čím mu bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f) O.s.p. V ďalšej časti svojho dovolania podrobne rozoberal, prečo neobstojí názor súdu prvého stupňa uvedený v odôvodnení jeho písomne vyhotoveného rozhodnutia zo dňa 9. júla 2007 č.k. 39C 160/2007-9, že nedostatky podania žalobcu bránia pokračovaniu v konaní, keďže odvolací súd sa s týmto nesprávnym právnym názorom stotožnil aj tým odňal žalobcovi možnosť konať pred súdom, t.j. uplatňovať svoj oprávnený reštitučný nárok.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), splňajúci podmienku osobitného zastúpenia pre dovolacie konanie (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho

pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovolanie v danom prípade smeruje proti uzneseniu, preto (odhliadnuc od prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. – k tomu vid' ďalej) pri posudzovaní jeho prípustnosti treba vychádzať z ustanovenia § 239 O.s.p.

V zmysle § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodol vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území S.

V preskúmvanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa. Napadnuté (potvrdzujúce) uznesenie odvolacieho súdu nevykazuje znaky žiadneho z rozhodnutí uvedených v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., preto dovolanie proti nemu v zmysle týchto ustanovení nie je procesne prípustné.

Podľa § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (rozsudku a uzneseniu) odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba zdôrazniť, že § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú

spôsobilým predmetom dovolania. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný, ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 239 O.s.p. vylúčené.

Dovolateľ netvrdí, že by konanie bolo postihnuté vadou konania v zmysle § 237 písm. a/,b/,c/, e/ a g/ O.s.p. a vada tejto povahy ani nevyšla v dovolacom konaní najavo; namieta však, že konanie trpí vadou v zmysle § 237 písm. d/ a f/ O.s.p.

Podstata jeho námietok spočíva v tom, že rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý rozhodoval o jeho dovolaní proti rozhodnutiu odvolacieho súdu z 19. augusta 2011 sp.zn. 9 Co 322/2011, a ktorý toto rozhodnutie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, mu bolo doručené až po opätovnom rozhodnutí odvolacieho súdu napadnutým uznesením. Uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 19. augusta. 2011 spis. zn. 9Co 322/2011 bolo preto ešte právoplatné a tvorilo prekážku veci právoplatnej rozhodnutej a on pred opätovným rozhodnutím odvolacieho súdu nemohol reagovať na vzniknutú procesnú situáciu, čím mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Uvedené námietky navrhovateľa voči procesnému postupu súdu sú dôvodné.

Postup súdu, ktorým sa účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom zakladá porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len dohovor), porovnaj napr. sp.zn. III. ÚS 156/06, sp.zn. III. ÚS 331/04, sp.zn. II. ÚS 174/04.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len ústavy) každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne S..

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Citovaný čl. 46 ods.1 ústavy (podobne aj čl. 6 ods. 1 dohovoru) je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov S. príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu, zakotvených v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až 50 ústavy) normujúcich rámec, v ktorom je možné domáhať sa jeho rešpektovania (m. m. I. ÚS 22/03).

Podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len ústavný súd) zmyslom a účelom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (aj čl. 6 ods. 1 dohovoru) je zaručiť každému reálny prístup k súdu. Tomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu o veci konať a rozhodnúť (m. m. I. ÚS 62/97, II. ÚS 26/96). Z judikatúry tiež vyplýva, že ak súd koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods. 1 ústavy inak, ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu ochranu (I. ÚS 4/94). Obsah práva na súdnu ochranu v čl. 46 ods. 1 ústavy nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov. Každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu (I. ÚS 26/94). K odňatiu práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy preto dochádza aj vtedy, ak sa niekto („každý“) domáha svojho práva na súde, ale súdna ochrana tomuto právu nie je priznaná, alebo nemôže byť priznaná v dôsledku konania súdu, ktoré je v rozpore so zákonom (porovnaj III. ÚS 7/08).

Konanie súdu v súlade so zákonom musí vykazovať určitú kvalitu a v materiálnom ponímaní zabezpečovať tak právo na súdnu ochranu. Samotné súdne rozhodnutie završuje poskytovanie súdnej ochrany. Procesný postup súdu pri konštituovaní rozhodnutia, ktorý nenachádza oporu v zákone, je preto potrebné považovať za závažnú vadu nenaplnujúcu materiálnu stránku práva na súdnu ochranu, práva na spravodlivý proces, ktorá v konečnom dôsledku objektívne bráni riadnemu (účinnému a efektívnemu) uplatneniu dôležitých procesných práv účastníkov konania slúžiacich na ochranu ich práv a oprávnených záujmov v občianskom súdnom konaní. Nemožno opomenúť, že možný procesný úkon účastníka súdneho konania, ktorý môže mať podstatný vplyv na ďalšie súdne konanie, je potrebné považovať za súčasť základného práva na súdnu ochranu. Ak je účastník konania z uplatnenia tohto procesného úkonu vylúčený alebo v značnej miere obmedzený pri jeho uplatnení v dôsledku nesprávneho postupu súdu, dochádza v takomto prípade k stavu, kedy sa mu

postupom súdu odníma možnosť konať pred súdom a porušuje sa jeho ústavné právo na súdnu ochranu a spravodlivý proces.

Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb (§ 1 O.s.p.).

Súdna ochrana sa poskytuje v materiálnom ponímaní, čo tiež znamená, že nie každé procesné pochybenie súdu alebo jeho nesprávny procesný postup, ktorým dochádza k odopretiu procesného práva účastníkovi konania, je považovaný za súčasť základného práva na súdnu ochranu. Súdna ochrana nie je poskytovaná formálne. Dôležitými hľadiskami sú tie, ktoré vo svetle prípadu dávajú jednoznačnú odpoveď na otázku, či procesný úkon, z uplatnenia ktorého bol účastník vylúčený, mal podstatný vplyv na ďalšie konanie. K odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť činnosťou súdu, ktorá rozhodnutiu predchádza.

Z obsahu spisu vyplýva, že uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 5. júla 2012 sp.zn. 5 Cdo 25/2012, ktorým bolo pôvodné (v poradí prvé) uznesenie odvolacieho súdu sp.zn. 9 Co 322/2011 zo dňa 19. augusta 2011 zrušené, bolo žalobcovi (jeho právnomu zástupcovi) doručené až dňa 27. novembra 2012, t.j. po tom, ako súd druhého stupňa už vo veci opakovane (druhýkrát) rozhodol (viď č.l. 185 spisu).

Takýto postup odvolacieho súdu, ktorý pred svojím opakovaným rozhodnutím túto vadu konania neodstránil, bol porušením ústavného práva žalobcu na súdnu ochranu a spravodlivý proces v spojení s § 237 písm. f/ O.s.p. Opakované rozhodovanie odvolacieho súdu o odvolaní účastníka konania potom, ako bolo jeho predchádzajúce rozhodnutie v dôsledku dovolania zrušené, bez toho, aby mu bolo toto zrušujúce rozhodnutie dovolacieho súdu doručené a vytvorená možnosť na vzniknutú procesnú situáciu v primeranej lehote reagovať, je postupom súdu odnímajúcim účastníkovi konania možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Zároveň je tiež dôvodom, pre ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v takom konaní nemôže byť považované za správne. Najvyšší súd Slovenskej republiky s poukazom

na uvedené zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 O.s.p.)

Vzhľadom na dôvody, ktoré viedli k nevyhnutnosti zrušiť rozhodnutie odvolacieho súdu, nezaoberal sa dovolací súd ďalšími námietkami žalobcu uvedenými v dovolaní, týkajúcimi sa právneho posúdenia veci a vadou konania uvedenou v ustanovení § 237 písm. d/ O.s.p.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. novembra 2013

JUDr. Vladimír Magura, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová